

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Міжнародна науково-практична конференція магістрантів

**НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ
У ХХІ СТОЛІТТІ**

**Екологізація виробництва та охорона природи
як основа збалансованого розвитку**

18 листопада 2021 року

Біла Церква
2021

УДК 502.131.1(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Мерзлов С.В., д-р с.-г. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Мельниченко О.М., д-р с.-г. наук.

Слободенюк О.І., канд. біол. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Екологізація виробництва та охорона природи як основа збалансованого розвитку:
матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 18 листопада 2021 р. м.
Білоцерківський НАУ 50 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

3. Гринжевський М.В. Інтенсифікація виробництва продукції аквакультури у внутрішніх водоймах України. Київ: Світ. 2000. 188 с.

4. Шерман І.М., Рілов В.Г. Технологія виробництва продукції рибиництва. «Вища освіта». К. 2005. 351 с.

УДК 639.2/3

ІВАНЬКО В.М., БАЙДА В.С., ГИЧКА Р.А., магістранти
Науковий керівник – **ПРИСЯЖНЮК Н.М.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
natasha.prisjahnjuk@ukr.net

ОПТИМІЗАЦІЯ РИБООХОРОННИХ ЗАХОДІВ НА ВОДОЙМАХ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. Досліджено сучасні рибоохоронні заходи на природних та штучних водоймах Черкаської області і надано пропозиції щодо їх ефективної оптимізації. Проаналізовано сучасний стан неврахованого, невизначеного, незаконного рибальства на водоймах Черкаської області за якісними та кількісними показниками; проведено аналіз обсягів ННН-рибальства і заходів щодо попередження і боротьби з браконьєрством на водоймах Черкаської області.

Ключові слова: рибоохоронні заходи, браконьєрство, іхтіофауна, Черкаський рибоохоронний патруль, КУПАП, інспектора.

На сучасному етапі однією з нагальних еколого-соціальних та економічних проблем в Україні є питання неврахованого, невизначеного та незаконного користування природними біоресурсами [2, 3]. Різке зниження життєвого рівня переважної частини населення України обумовило пошук різних шляхів виживання в нових економічних умовах. Тому, незаконна експлуатація природних ресурсів на тлі занепаду державних форм ресурсокористування значно підсилилася.

Управління Державного агентства меліорації та рибного господарства України постійно здійснює контроль за використанням іхтіофауни і регулювання промислу на водоймах Черкаської області, за станом та умовами зимівлі риби, за умовами природного відтворення основних промислових видів риб [1], за здійсненням робіт по відтворенню рибних запасів, за дотриманням вимог природоохоронного законодавства при рибогосподарській експлуатації ставкового фонду, за експлуатацією водозаборів та здійсненням любительського та спортивного рибальства.

В зоні контролю Черкаського рибоохоронного патруля в адміністративних межах Черкаської області здійснювали промисловий вилов водних біоресурсів 44 рибодобувні організації. Протягом року державними інспекторами виявлено 96 порушень Правил промислового рибальства.

Користувачами водних біоресурсів Кременчуцького водосховища в межах Черкаської області було вилучено 3011,636 тонн водних біоресурсів (за минулий рік – 3769,517 тонн). Користувачами, які здійснюють діяльність в системі СТГ, вилучено – 12 тонн 541 кг, виробниками аквакультури за попередніми оперативними підрахунками вилучено 2312 тонн 689 кг товарної риби.

Окрім того, в акваторію Кременчуцького водосховища в адміністративних межах Черкаської області всього вселено 837,352 тис. екз. товстолаба, на загальну суму 446 147 грн.

У 2020 році державними інспекторами управління було проведено 1702 рибоохоронних рейди та викрито 4149 правопорушень, з яких: 1084 порушення – за ч.3 ст. 85 КУПАП; 980 порушень – за ч. 4 ст. 85 КУПАП; 2 порушення – за ч. 1 ст. 86 КУПАП; 4 порушення – за ст. 85-1 КУПАП; 140 порушень – за ч. 1 ст. 88-1 КУПАП; 3 порушення – за ч. 1 ст. 164 КУПАП; 2 порушення – за ст. 188-5 КУПАП; 1934 – безгосподарських акти.

Протягом 2020 року у порушників вилучено 18723,7 кг водних біоресурсів, в тому числі на ринках області – 3395,15 кг. Також державними інспекторами управління вилучено 2992 заборонених знаряддя лову. Збитки, нанесені рибному господарству України, складають 5 410 581,86 грн. До суду направлено 1025 матеріалів для притягнення правопорушників до адміністративної відповідальності. 71 матеріал направлено для відкриття кримінальних проваджень.

Поряд із яскраво вираженою злочинною формою вилучення водних ресурсів браконьєрами (з використанням заборонених знарядь і методів лову – остроження, багріння, електролов, – ловом цінних видів риб на заборонених ділянках – нерестовищах, зимувальних ямах тощо) відзначається високий відсоток порушень Правил любительського й спортивного рибальства (1999) аматорами [4].

Враховуючи вище перераховані дані, нами були розроблені пропозиції щодо оптимізації рибоохоронних заходів на водоймах Черкаської області. На нашу думку необхідно:

1. Довести до логічного завершення розроблені нормативні документи – в першу чергу «Правила промислового рибальства в рибогосподарських водних об'єктах України», «Правила любительського і спортивного рибальства», «Інструкцію про порядок здійснення штучного розведення, вирощування риби, інших водних живих ресурсів та їх використання в спеціальних товарних рибних господарствах».

2. Розробити механізм зупинення (затримання) транспортних засобів, які перевозять водні біоресурси, для контролю наявності документів, що підтверджують законність їх придбання, а також, з метою перевірки на предмет виявлення заборонених знарядь лову.

3. Створення бази документів, що посвідчують особу, з виключним доступом працівників Рибоохоронного патруля для пришвидшення складання адмінматеріалів.

4. Створення інформаційних стендів (табличок) на березі рибогосподарських водних об'єктів в місцях скупчення рибалок для інформування щодо вимог правил рибальства.

5. З метою посилення контролю за здійсненням промислового лову водних біоресурсів:

✓ ввести єдиний реєстр бирок для маркування знарядь лову з присвоєнням кожному суб'єкту господарювання порядкового номеру та серії та провести розподіл бирок між користувачами водних біоресурсів (у відповідності до п. 34 Порядку здійснення спеціального використання водних біоресурсів у внутрішні рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах), внутрішніх морських водах, територіальному морі, виключній (морській) економічній зоні та на континентальному шельфі України, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2015 р № 992).

✓ зобов'язати суб'єктів господарювання в односторонній термін з моменту встановлення факту втрати, крадіжки або пошкодження бирок маркування, повідомляти територіальний орган рибоохорони, з метою внесення відомостей до реєстру бирок.

6. Ввести в дію програмне забезпечення, за допомогою якого можна здійснювати дистанційний моніторинг судна, а також вносити дані про вилов риби в режимі реального часу.

7. Запровадити ведення електронної реєстрації документів, які підтверджують законність вилучення водних біоресурсів з природного середовища та сертифікатів якості на водні біоресурси, для більш якісного відстеження їх походження.

8. Вирішити питання щодо порядку проведення рибогосподарської діяльності користувачами водних біоресурсів на ставках та малих річках площею до 10 га та видачі їм дозвільних документів, розробити інструкцію про порядок проведення рибогосподарської діяльності орендаторами на ставках по малих річках до 10 га.

9. Розробити на законодавчому рівні механізм переходу рибогосподарської експлуатації водойм в умовах спеціального використання на використання в умовах аквакультури.

10. Розробити нормативну базу щодо порядку погодження органами рибоохорони дозволу на спеціальне водокористування та проведення будь-яких робіт на

рибогосподарських водних об'єктах України та в водоохоронних зонах.

11. Забезпечити якісне матеріально-технічне забезпечення рейдових груп, а саме: забезпечити рейдову групу приладами нічного бачення, тепловізорами та відеокамерами. Матеріально-технічне забезпечення органів рибоохорони повинно відповідати сучасним технологіям.

12. У зв'язку з численними випадками не використання судами свого права на одночасне вирішення питання, про відшкодування порушником завданої шкоди при розгляді адміністративних справ, передбаченого частиною 1 статті 40 КУпАП, на законодавчому рівні закріпити норму щодо обов'язкового вирішення судами питання про відшкодування порушниками шкоди заподіяної внаслідок незаконного добування (збирання) або знищення цінних видів водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах України.

13. Шляхом внесення відповідних змін до адміністративного законодавства, надати органам рибоохорони право оскаржувати відповідні рішення судів у справах про адміністративні правопорушення, у зв'язку з численними випадками безпідставного закриття судами справ за адміністративними матеріалами органів рибоохорони з причин малозначності складу правопорушення.

14. На законодавчому рівні вирішити питання щодо звільнення органів рибоохорони від сплати судового збору або встановлення суми судового збору у відсотковому відношенні до розміру завданих збитків при поданні цивільних позовів до суду.

15. У разі закриття кримінального провадження, але за наявності в діях порушника ознак адміністративного правопорушення, з метою унеможливлення уникнення порушником відповідальності за вчинене правопорушення, внести зміни до КУпАП в частині збільшення строків притягнення до адміністративної відповідальності.

Для підвищення рибопродуктивності та інтенсифікації промислу на водосховищах Черкащини вважаємо необхідним:

- ✓ продовжувати запроваджувати раціональну організацію промислу;
- ✓ посилити контроль за виловом та рибоздачею вилучених ВЖР;
- ✓ проводити комплекс рибоводно-меліоративних робіт у повному обсязі;
- ✓ збільшити обсяги щорічного зариблення до планових показників (згідно з біологічними обґрунтуваннями);
- ✓ забезпечити меліоративний відлов малоцінних видів риб.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Horchanok A.V., Prysiazhniuk N.M. Features of fish populations in the Kremenchuk and Kakhovka reservoirs: collective monograph. Riga, 2020. 1. 772 p.
2. URL:http://www.rybsvaz.cz/?page=mistni_org&lang=ru&fromIDS=#rybarsky_rad_zalozka_3_8
3. Христов О.О. Нові аспекти рибного господарства: суперечність промислового та любительського рибальства на прикладі Дніпровського водосховища: мат-лы междунар. научно-педагогической конф. Херсон, 2008. С. 121–124.
4. Правила любительського і спортивного рибальства. Затверд. Наказом Держкомітету рибного господарства України 15.02.99 № 1; зареєстр. в Мінюстиції України 28.04.1999 р. за № 269/3562.

УДК639.3.07:338.4

БОРМИШЕВ Я.В., ШУМІЛОВ В.В., ГЛАДКЕВИЧ Н.С., магістранти

Науковий керівник – **ПРИСЯЖНЮК Н.М.,** канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

natasha.prisjzhnjuk@ukr.net

УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КОРОПА В УМОВАХ ПрАТ ім. ШЕВЧЕНКА ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. Досліджено ефективність використання каниги в раціонах годівлі коропів. Встановлено, що додавання каниги до складу основного раціону в кількості 30 % по обмінній енергії є актуальним. Включення до раціонів дволіток коропа 30 % каниги і 70 % основного раціону сприяє підвищенню гематологічних і біохімічних показників крові риб.

Ключові слова: ПрАТ ім. Шевченка, короп, канига, основний раціон, дволіток, м'ясна продуктивність, біохімічні показники.

ЗМІСТ

Басок О.Д., Лунін П.Ю., Німченко Ю.О., Безуглий В.М., Гриневич Н.Є. Профілактично-лікувальні заходи у холодноводних господарствах.....	3
Гаркавий А.Ю., Горовенко Я.В., Зайцев Ю.С., Безуглий В.М., Гриневич Н.Є. Дослідження кисневого режиму дослідних ставів ПРАТ «Суми-рибгосп».....	4
Вакульчик О.О., Хом'як О.А. Атлантичний лосось (<i>Salmo salar</i>), як перспективний об'єкт акліматизації в акваторії морів України.....	6
Куликівський М.С., Трофимчук А. М. Обґрунтування вирощування <i>Anguilla Anguilla</i> в рециркуляційній системі.....	8
Якубенко І.О., Трофимчук А.М. Моніторинг проблеми глобальних змін клімату та адаптація аквакультури до нових умов.....	9
Мороз С.П., Харьков І.О., Руденко В.О., Грабовська Т.О. Оцінка стану енторморізноманіття в агроценозі гречки.....	11
Рисак В.В., Хом'як О.А. Культивування російського осетра (<i>Acipenser gueldenstaedtii</i>) і рибиця (<i>Vimba vimba</i>), як перспективних об'єктів реакліматизації водойм України.....	12
Поліщук А.О., Польченко В.В., Самохін І.В., Парфенюк А.М., Гриневич Н.Є. Технологія ведення рибицтва в малих фермерських господарствах.....	13
Синявська А.М., Лавров В.В. Антропогенний вплив на міські захисні насадження Білої Церкви.....	15
Юрчук Ю.В., Шулько О.П. Екологічні ризики від безпритульних тварин у м. Боярка Київської області.....	17
Полюх Є.І., Олешко В.П. Вирощування риби та водоплавої птиці в умовах ТОВ "Сквира-племрибгосп".....	19
Гронська В.В., Веред П.І. Екологічна оцінка озера Джантшейське Білгород-Дністровського району Одеської області.....	20
Докова О.В., Олешко В.П. Тенденції розвитку сучасної аквакультури.....	23
Ліцевич А.В., Лавров В.В. Видовий склад і санітарний стан деревних рослин парку культури та відпочинку ім. Т.Г. Шевченка м. Біла Церква.....	25
Григоренко А.О., Скиба В.В., Дубовий В.І. Екологічний дизайн як необхідний атрибут ефективного проживання людини.....	27
Кравченко А.М., Дубовий В.І. Роль екстримальних природних температур за визначення морозо- та зимостійкості озимих зернових культур.....	29
Кравчук І.В., Дубовий В.І. Використання мулових мас осаду стічних вод за вирощування сої.....	30
Дражевський В.В., Шкурат Н.О., Беребер А.О., Гейко Л.М. Використання змішаної посадки для отримання рибопосадкового матеріалу і товарної риби підвищеної ваги на ТОВ «Сквираплемрибгосп».....	32
Зінченко Л.В., Новохатько Р.О., Струшкевич Д.О., Гейко Л.М. Особливості підрощування молоді судака (<i>Sander lucioperca</i>) на ТОВ «Сквираплемрибгосп».....	33
Карташова О.В. Мороз А.Є., Рябоконт М.Л., Олешко О.А. Сезонна динаміка зоопланктону Глибичанського водосховища р. Рось.....	35
Грицаєнко О. В., Волинець В.О., Герасименко В. Ю. Оцінка сучасного стану біорізноманіття чорнобильського біосферного заповідника.....	36
Онищенко К.В., Печенєва Ю.В., Куновський Ю.В. Вплив браконьєрського рибальства на промислову іхтіофауну канівського водосховища.....	38
Юденко С.М., Олексієнко Я.В., Куновський Ю.В. Вплив екологічних чинників на отримання посадкового матеріалу білогого товстолобика.....	40
Хоменко А.Ю., Прасол О.С., Куновський Ю.В. Підвищення природної рибопродуктивності за рахунок добрив.....	41
Іванько В.М., Байда В.С., Гичка Р.А., Присяжнюк Н.М. Оптимізація рибоохоронних заходів на водоймах Черкаської області.....	43
Бормишев Я.В., Шумілов В.В., Гладкевич Н.С., Присяжнюк Н.М. Удосконалення технології вирощування коропа в умовах ПРАТ ім. Шевченка Черкаської області.....	45
Михайлов Є.Д., Забродський В.В., Присяжнюк Н.М. Еколого-фізіологічна характеристика інвазивних представників іхтіофауни річок нивка та сирець.....	47